

KI EZ A NŐ?

Ahogy a címszereplő színésznő is vallja, **Eörsi István** tizenhat évvel ezelőtt irt drámája, a **Jolán és a férfiak**, igazából kőszínházba, méghozzá kis színpadra kívánczik. Margitai Agival otthonában beszélgettünk Jolánról. S máris **Eörsi Istvánt** kell idéznem: „... a valóság abszurdabb tud lenni képzeletünknel.”

Szerepei alapján Margitai Agit szikrázó, vibráló embernek hiszem, s úgy gondoltam, valami buja rendetlenségű, idegesítően eklektikus otthon veszi körül. Nos, a képzeletem nem tudta megidézni a valóságot. Mert otthonában a kecses komód és a keleti szőnyegek méltósággal harmonizálnak a szigorúan elegáns íróasztallal, amely mögött fegyelmезetten sprjáznak a könyvek. A szürrealis témájú festmények, s Gross Arnold grafikája sejtetik csupán a színésznő igazi lenyét, clownos mosolyát.

Amikor szóba hozom, hogy meglepett ez a fegyelmезetten elegáns környezet, azt mondja: — Pedig igazából hebreus vagyok. Így kényszerítem magam valamiféle összefogottságra egyrészt, másrészt pedig szükségem van a tökéletes biztonságérzetre, amit az otthonom harmóniája jelent.

● Beszélgetésünk Jolánról! Arról, ki is ez a nő, vajon miért vergődik ágyról ágyra, jelent-e a színésznek kapaszkodót a figura megformálásához, ha tudja, ki az az ember, akit játszania kell?

— Jolán ismert típus. Sok ilyen ember él körülöttnk, aki valamiért nem találja helyét a világban. Kíváncsi. Szeretne mindent (mindenkit?) kipróbálni, így kudarcok sora éri. S persze, kurvoid! Ez a legfőbb jellemvonása. Talán ennek következménye, hogy végképp lecsúszik. A foglalkozása? Nem hiszem, hogy van jelentősége. Lehet, hogy ez a Jolán tulajdonképpen szimbólum? Mert nem csupán a NŐ-t mutatja meg, a nőt, aki sokunkból van összegyúrva, hanem egy kicsit a kort is.

A színész munkájához tartozik, hogy önmaga számára analízisgassa a szerepet, de nem az, hogy fecsegen róla. Nem is szeretem az ilyen okoskodó beszélgetéseket, amikor a színész „nyilatkozik” a szerepről. Játssza el mindazt, amit szavakkal el tudna mondani róla. Adja vissza a színpadról, a létezésével.

● Ez azt jelenti, hogy minden szerepét „becserkészi”?

— Hiába járom körül, olvasok hozzá, gondolom végig, hogyan is tudnám a legjobban, mert próba közben szinte ösztönösen jövővők rá a talán legjobb megoldásra. Az már a rendező dolga, hogy ez be is épüljön az előadásba.

● Képes egy ilyen ösztönösen megszületett pillanatot estéről estére megismételni?

— Ha jó az előadás, ha „meg van csinálva”, akkor át-meg átrepül az angyal a színen. Persze, a színész nem gép, így nincs két egyforma előadás.

● Jolán két felvonáson át színen van, létezik, beszél. Hogyan éli meg ezt a tömény jelenlétet?

— Örömtelen noha megvisel. Ha sikeres, akkor bármilyen sok szöveg, kínzó jelenlét megéri. Persze, minden premier után olyan vagyok, mint egy kongó, üres doboz. Kifosztott...

● Egy ilyen előadás után vissza tud vedleni civilre?

— A színpadon vagyok színész. Utána én vagyok. Abszolút civil, barátokkal, örömmel, bánatokkal, vágyakkal, tervekkel.

● Azt mondja, barátokkal. Fontos Önnek a barátság?

— De még mennyire! Komoly hatással van rám a véleményük! Sokkal többet építkezem abból, amit egy kolléga-barátnóm mond,

mintha egy elemző kritikát olvasnék magamról. Sokat lendítenek rajtam ezek a beszélgetések. Nehogy azt higgye, hogy elégedett vagyok magammal! Az ritka! Mert elképzelek valamit, de érzem, nem sikerült pontosan úgy...

● Látom, most is szerepet tanult.

— Lesz ez a bemutató, Jolánt újra át kell vennem, s ráadásul csak három próba van összesen a premierig. De már a nyáron is ilyen ripsz-ropsz kellett felkészülnöm, Gyulán, mert a bemutató előtt két héttel kaptam meg a szerepet. *Vári Éva* beteg lett, és így... Készülök egy székesfehérvári bemutatóra is, *Szardi Miklós* rendezésében, *Lillian Hellmann* Régimódi játékokjában alakítottam *Albertine*-t, s közben tanulom a monodramát, amit *Máté Gábor* rendez a *Centi Színpadon*: *Lilli Russell*: *Shirley Valentine*-jét. Igaz, csak márciusban lesz a bemutató, de sok a szöveg, egyedül vagyok a színen, szóval kemény...

Nyerges Mária